

Studieordning for Master i militære studier 2016

Denne studieordning er udarbejdet med hjemmel i

- Lov nr. 122 af 27. februar 2001 om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., som ændret ved lov nr. 568 af 9. juni 2006, og som ændret ved lov nr. 624 af 12. juni 2013. (lov om forsvarets formål, opgaver og organisation mv.).
- Cirkulære nr. 9872 af 19. december 2013 cirkulære om personeluddannelse i forsvaret (Delegeringscirkulæret).
- Forsvarsministeriet, bekendtgørelse nr. 1231 af 21 november 2014, Bekendtgørelse om Forsvarets masteruddannelse i militære studier (Forsvarets masterbekendtgørelse).
- Forsvarschefens politik for forskning af maj 2014, Politik for kvalitetssikring af Forsvarets officersuddannelser af maj 2014 og Politik for Forsvarets uddannelsesforum.
- Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse nr. 670 af 19. juni 2014 om eksamen og censur ved universitetsuddannelser (eksamensbekendtgørelsen) som ændret ved bekendtgørelse nr. 607 af 8. marts 2015, §§ 2 - 4, § 5 stk. 1 og stk. 3 - 6, §§ 6 - 10, § 13 stk. 1 og stk. 3, § 14 stk. 4, § 18 stk. 2 - 8, § 18 a, § 19, § 20 stk. 1 - 2 og stk. 4 - 5, §§ 21 - 26, § 29 stk. 1 pkt. 1 - 6 og pkt. 9 - 15 samt stk. 2, §§ 30 - 33 og § 45.
- Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse nr. 114 af 3. februar 2015 om karakterskala og anden bedømmelse ved universitetsuddannelser (karakterbekendtgørelsen), §§ 1-15, § 16 stk. 1-4, §§ 17 - 20 samt bilag 1 og 2.

Uddannelsen er tilknyttet Censorkorps for Forsvarets Officersuddannelser.

Forsvarsakademiet kan, når det er begrundet i usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastlagt af Forsvarsakademiet.

Studieordningen har virkning for de studerende, der påbegynder masteruddannelsen i 2016 eller senere.

Studieordningen er godkendt maj 2016 af Dekanen for Forsvarsakademiet.

1. Uddannelsens formål

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 1 og 3.

Forsvarets masteruddannelse i militære studier er en forskningsbaseret videregående uddannelse, der har til formål at give studerende med praktisk erhvervserfaring og en forudgående uddannelsesbaggrund en videregående uddannelse inden for det militærfaglige område.

Forsvarets masteruddannelse i militære studier er placeret på niveau 7 i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring.

Masteruddannelsen udgør som helhed et selvstændigt afrundet uddannelsesforløb. De enkelte moduler i uddannelsen kan anvendes til efteruddannelse samt som supplement til allerede erhvervede kompetencer. Forsvarsakademiet administrerer denne del af masteruddannelsens anvendelse efter egne direktiver og praksis.

Videngrundlaget for Master i militære studier ligger indenfor det militære virkefelt, og fagområdet består af militære operationer, militær ledelse og militær strategi.

Formålet med masteruddannelsen er, at den studerende udvikler personlige og faglige kompetencer til selvstændigt at kunne varetage opgaver i stillinger på højeste ledelsesniveau inden for eget værn, i værnssfælles stillinger og eventuelt senere i militære chefstillinger. Gennem uddannelsen videreudvikles officerens værnssfælles viden, færdigheder og kompetencer.

En master i militære studier kan håndtere generelle ledelsesmæssige, strategiske og operative problemstillinger, herunder reflektere over og udvikle det teoretiske fundament for militære værnssfælles operationer på det operative niveau. Masteren kan vurdere og anvende relevante metoder og teorier for løsning af identificerede opgaver, reflektere over og udvikle egen praksis ift. opgaveløsningen samt reflektere over og udvikle egen rolle ift. det danske samfund og Danmarks internationale engagement. Masteren kan endvidere træffe og begrunde organisatoriske beslutninger, herunder udvise lederskab og innovation i ledelsesmæssige og organisatoriske sammenhænge, som er ukendte, komplekse og uforudsigelige, og kræver løsning af problemer med mange interagerende faktorer. Masteren kan styre og overskue komplekse strategiske problemstillinger, herunder træffe analytisk baserede afgørelser i komplekse og uforudsigelige situationer, der evt. kræver udvikling og formulering af strategier. En master i militære studier kan derudover medvirke i planlægning, styring og udvikling af et stabsarbejde i relation til løsningen af komplekse operative problemstillinger, herunder reflektere over anvendte militære doktriner og metoder samt reflektere over de etiske problemstillinger forbundet med militære forhold, herunder egen opgaveløsning.

Uddannelsen bygger videre på de studerendes professionserfaring og anvender forskningsbaserede teorier, metoder, modeller og begreber til at perspektivere de studerendes viden om praksis. De studerende opnår herved kompetencer til at udvikle den militære profession og dens udøvelse på et videnskabeligt grundlag.

1.1 Kompetencebeskrivelse for masteruddannelsen

Viden

En Master i militære studier:

- Har viden og forståelse inden for det militærfaglige område, som indenfor den militære hovedmetier er baseret på højeste nationale og internationale forskning.
- Kan forstå, forholde sig kritisk til og på et videnskabeligt grundlag reflektere over det militærfaglige områdes viden samt identificere relevante videnskabelige problemstillinger inden for fagområdet.

Færdigheder

En Master i militære studier kan:

- Anvende militærfaglige teorier, begreber og metodologier fra både international og national forskning, samt viden om hvordan de kan bringes i anvendelse i forhold til varierende og komplekse problemstillinger inden for det militærfaglige felt.
- Anvende den militærfaglige metiers videnskabelige metoder og redskaber samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for det militære ledelsesniveaus højeste funktionsniveau og det militære cheffunktionsniveau.
- På basis af analyser, gennemført ved anvendelse af ovennævnte metoder, vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt opstille nye analyse- og løsningsmodeller inden for organisatoriske, ledelsesfaglige og militærfaglige problemstillinger.
- Formidle faglige problemstillinger og diskutere fagrelevante problemstillinger med kolleger og foresatte og undergivne/medarbejdere, fagfæller og ikke-specialister.

Kompetencer

En Master i militære studier kan:

- Styre og udvikle arbejdssituationer relateret til den militære profession, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller samt selvstændigt igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar.
- Selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.
- Selvstændigt og i samarbejde med ledelseskolleger og medarbejdere håndtere organisatoriske og militærfaglige udfordringer.

2. Tilrettelæggelse m.v.

2.1 Masteruddannelsens danske og engelske betegnelse

Forsvarets masteruddannelse i militære studier giver ret til at anvende betegnelsen »Master i militære studier« (MMS). På engelsk: »Master of Military Studies«.

2.2 Struktur og tidsfrist

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 7-8.

Forsvarets masteruddannelse i militære studier er normeret til 60 ECTS-point, der svarer til et års heltidsstudier. Forløbet tilrettelægges så det normalt vil strække sig over en tidsramme på tre år.

Uddannelsen tilrettelægges som deltidsundervisning således, at den kan gennemføres indenfor en tidsramme på to år.

Uddannelsen skal afsluttes indenfor en tidsramme på seks år. fra det tidspunkt, den studerende er begyndt på uddannelsen.

Tidsrammen på seks år påbegyndes fra det tidspunkt den studerende er indskrevet på den samlede uddannelse. Moduler der er taget som enkeltfag forud for indskrivningen på den samlede uddannelsese tæller ikke med i det samlede tidsforbrug.

Uddannelsen tilrettelægges som fagligt afgrænsede moduler.

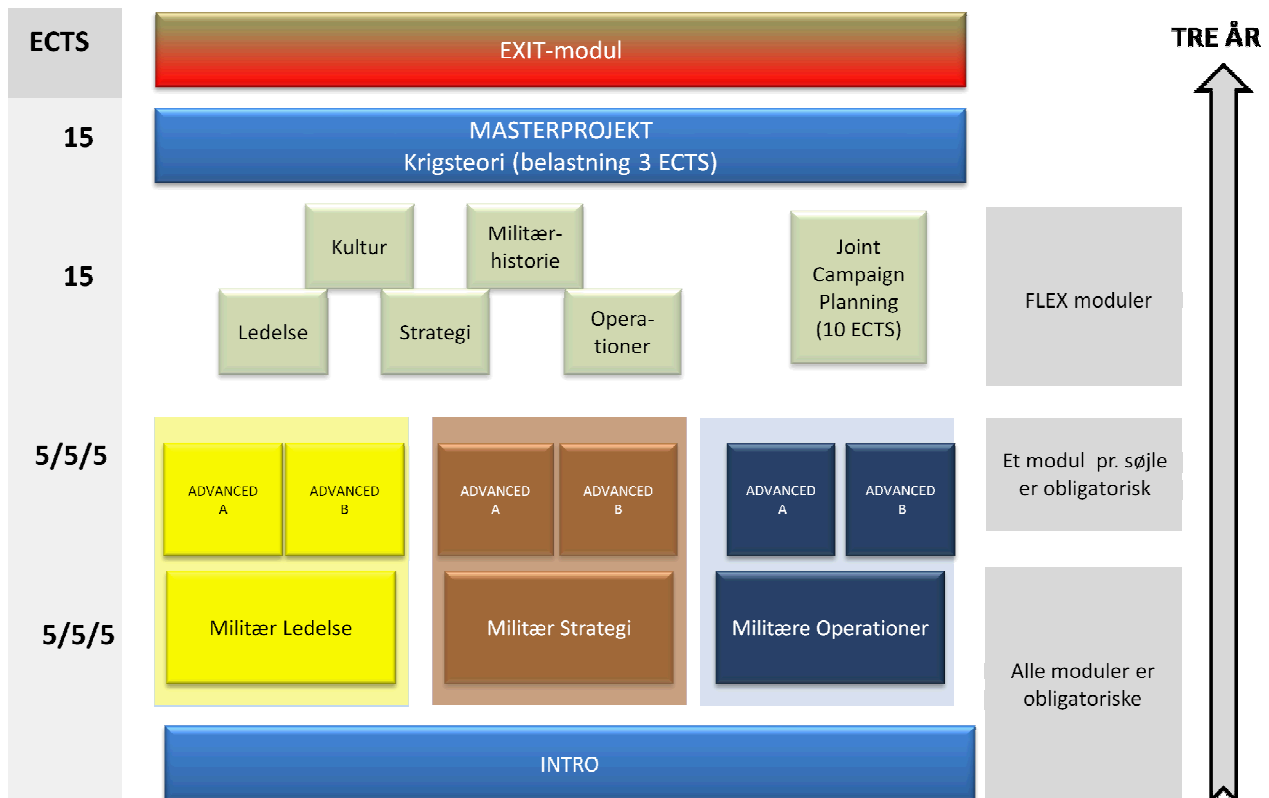
Et modul er et fagelement eller en gruppe af fagelementer, der har som mål at give den studerende en helhed af faglige kvalifikationer inden for en nærmere fastsat tidsramme angivet i ECTS-point og som afsluttes med en eller flere prøver inden for bestemte eksamensterminer.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Master i militære studier har et omfang på 60 ECTS fordelt på tre overordnede temaer, specialiserede valgfri FLEX moduler samt et masterprojekt.

Uddannelsens struktur er konstitueret ved de tre overordnede temaer, som forskning i militære studier kan placeres i forhold til:

- Militær Ledelse
- Militær Strategi
- Militære Operationer

Figur 1

Figur 1 viser masteruddannelsens opbygning. Masteruddannelsen er opbygget med en stor grad af fleksibilitet i forhold til tidsmæssig sekvensering af modulerne. En række moduler er obligatoriske, andre er valgfri, og den studerende opnår samlet 60 ECTS. Figuren skal læses nedefra, hvor den studerende starter på intro-modulet.

Inden for hver af søjlerne militær ledelse, militær strategi og militære operationer skal den studerende bestå det obligatoriske basismodul, før den studerende kan tage et advanced-modul i den respektive søjle. Den studerende skal således opnå et minimum af 10 ECTS inden for hver af søjlerne. I alt 30 ECTS.

Derudover skal der vælges FLEX-moduler svarende til 15 ECTS. Modulerne vælges frit, hvilket giver mulighed for at fokusere på særlige interesseområder. Den studerende har også mulighed for, i stedet for et til tre FLEX-moduler, at vælge et til tre af de ikke tidligere valgte advanced moduler fra søjlerne militær ledelse, militær strategi eller militære operationer. De i figur 1 anførte titler på FLEX modulerne er eksempelvis. Modulernes navne, indhold mm. kan variere.

Uddannelsen afsluttes med et masterprojekt på 15 ECTS. Som en del af masterprojektet indgår undervisning i krigsteori på cirka 3 ECTS. Dette gennemføres i indledningen af uddannelsen, således at den studerende kan relatere undervisningen i modulerne til masterprojektskrivningen.

Modulernes rækkefølge er fleksibel, idet dog følgende sekvensering skal overholdes:

- Masteruddannelsen skal indledes med intro-modulet.
- For hver af de tre søjler (Militær Ledelse, Militær Strategi og Militære Operationer), skal basic-modulet gennemføres før det valgte advanced-modul.
- Masterprojektet kan først påbegyndes, når der er gennemført 45 ECTS point af masteruddannelsen. Dog kan de 3 ECTS der tilfører projektarbejdet et krigsteoretisk perspektiv gennemføres i indledningen af uddannelsen.

Intro-modulet

Gennem Intro-modulet bliver den studerende introduceret for de praktiske og studiemæssige rammer. Den studerende introduceres til den videnskabsteoretiske ramme, som uddannelsen gennemføres i.

Søjlen "Militær ledelse"

På basismodulet "**Grundlæggende perspektiver på militær ledelse og organisering**" opnår den studerende et forskningsbaseret grundlag i forhold til at kunne forholde sig kritisk og konstruktivt til den militære ledelseskontekst og dennes ledelsesmæssige og organisatoriske tilgange og teknologier. Derudover bliver den studerende i stand til, på baggrund af forskellige teoretiske perspektiver på ledelse og organisering, at se militær ledelse og organisering på nye måder, som åbner for et større repertoire af handlemuligheder.

Den studerende kan inden for denne søjle derefter vælge mellem to advanced-moduler, der bygger videre på de perspektiver, der er blevet introduceret på basis-modulet. Fælles for de to moduler er udgangspunktet i ledelsesmæssige problemstillinger, der udspringer fra grundvilkårene for den militære organisation.

Valget kan enten være advanced A, "**Organisationers stabilitet og forandringer**", der gør den studerende i stand til at lede, navigere og koordinere i komplekse forandringer i egen praksis på baggrund af en mangfoldig forståelse for organisatoriske forandringer i en kompleks militær kontekst. Den studerende bliver i stand til på et videnskabeligt grundlag at kunne argumentere for modsatrettede perspektivers afledte handlemuligheder og ledelsesmæssige konsekvenser i en militær praksis.

Eller valget kan være advanced B, "**Militær Ledelse og Styring**", hvorved den studerende vælger at fokusere på at videreudvikle sine perspektiver på styring i Forsvaret. Perspektiverne bevæger sig i feltet mellem den militære fagprofession og offentlig forvaltning. Den studerende bliver i stand til at forstå Forsvarets styringspraksis i lyset af forskellige konstituerende forhold i og uden for den militære organisation, og kan analysere og udvikle denne styringspraksis baggrund af en række forskellige teoretiske og forskningsmæssige bidrag til styring.

Søjlen "Militær strategi"

På basismodulet "**Introduction to Military Strategy**" får den studerende kompetencerne til på et videnskabeligt grundlag at forstå, hvordan brugen af militær magt passer ind i statens overordnede strategi, og hvordan det militære instrument spiller sammen med statens øvrige instrumenter. Den studerende bliver herved i stand til at analysere og forstå den strategiske sammenhæng mellem

mål, metoder og midler og forstå den politiske kontekst som danner baggrunden for planlægning og udførelse af militære operationer.

Den studerende kan inden for denne søjle derefter vælge mellem to advanced-moduler, der hver især bygger videre på de perspektiver, der er blevet introduceret på basis-modulet. Fælles for de to moduler er udgangspunktet i en forståelse af konflikters dynamik og det internationale miljøes betydning i et konfliktperspektiv, der gør den studerende i stand til at omsætte brede politiske beslutninger til eventuel anvendelse af det militære instrument.

Vælges advanced-modul A, "**Military Strategy and International Conflicts**" kan den studerende videreudvikle sin viden, færdigheder og kompetencer gennem forskningsbaserede studier af internationale relationer, strategisk teori og folkeret. Den studerende kvalificerer sig herved til på et videnskabeligt grundlag at rådgive om og bidrage til samt træffe strategiske beslutninger om det militære instruments rolle i håndtering af internationale konflikter.

Den studerende kan i stedet, gennem advanced-modul B, "**Military Strategy and Intrastate Conflicts**", vælge at fokusere på at videreudvikle sin viden, færdigheder og kompetencer gennem forskningsbaserede studier af statsbegrebet, konfliktteori og konfliktløsning. Den studerende får herved kompetencer til at bidrage til, samt træffe, strategiske beslutninger om det militære instruments rolle især i håndtering af intra- og transstatslige konflikter.

Søjlen "Militære operationer"

På basismodulet "**Basics of Military Joint & Combined Operations**", får den studerende en forskningsbaseret teoretisk viden og forståelse for "The art and science of joint and comprehensive warfighting at the military strategic and operational level of war" omfattende bl.a. civile-militære relationers indvirkning på militære operationer, militærstrategi og operativ kunst, krigsførelsens niveauer, operative koncepter og kapabiliteter samt militær innovation. Den studerende bliver dermed i stand til - på et videnskabeligt grundlag - at kunne vurdere behovet for, samt bidrage til udviklingen af fremtidens militære doktriner, teknologier og organisationer, samt indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde på operativt og militærstrategisk niveau.

På advanced modul A: "**Warfare at the Military-Strategic and Operational Level**" får den studerende mulighed for at vælge et "In-depth study of the theater-strategic and operational levels of war across the range of contemporary and future military operations," hvor der bygges videre på teorier og koncepter fra Basic modulet som konceptuelt basis for case-studies af en række operative koncepter. Den studerende bliver dermed i stand til at kunne vurdere behovet for, samt lede udviklingen af fremtidens militære doktriner, teknologier og organisationer.

På advanced modul B: "**Joint Planning Framework**" får den studerende mulighed for at vælge en mere planlægningsorienteret tilgang omfattende "joint planning framework, how to integrate the creativity of operational art with the analytical and logical process of operational design, and understanding the development of operational plans in a complex operational environment". Dette sætter den studerende i stand til at kunne bidrage til planlægning, gennemførelse og evaluering af værnssfælles militære operationer i fremtidens konflikter.

Flex-moduler

De valgfrie **FLEX-moduler** giver den studerende mulighed for at fordybe sig såvel teoretisk som metodisk i det valgte FLEX-moduls fagområde. Der udbydes en bred vifte af FLEX-moduler med henblik på at imødekomme de mangeartede krav, der stilles til officerer på højeste funktionsniveau. Advanced-moduler, der ikke blev valgt i forlængelse af basic-modulet, kan indgå som FLEX-modul. Endvidere har den studerende mulighed for, efter ansøgning og konkret vurdering, at gennemføre FLEX-modul(erne) på beslægtede uddannelser i det civile uddannelsessystem – både i Danmark og i udlandet.

Masterprojekt

Frem til arbejdet med **masterprojektet** har den studerende tilegnet sig viden og færdigheder inden for forskellige perspektiver af den militærfaglige praksis og oparbejdet kompetencen til at trække på mange forskellige perspektiver, temaer og forståelser i relation til den konkrete problemstilling, der arbejdes med i projektet. For at understøtte denne proces gennemføres 3 af masterprojektets 15 ECTS i starten af uddannelsen, hvor den konstituerende krigsteori udbydes som obligatorisk redskab.

Den studerende bliver gennem masterprojektet derfor i stand til på et videnskabeligt grundlag at behandle og formidle en selvvalgt problemstilling i et anvendelses- og praksisrettet perspektiv. Masterprojektet udarbejdes med udgangspunkt i en problemstilling indenfor de tre søjler eller FLEX modulerne.

3. Adgangskrav m.v.

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 10.

Optag på Master i militære studier forudsætter relevant adgangsgivende eksamen samt to års erhvervs erfaring.

3.1 Uddannelsesmæssige faglige forudsætninger

Adgang til Masteruddannelsen i militære studier er betinget af, at ansøgeren har bestået mindst en af følgende adgangsgivende uddannelser:

- Den militære diplomuddannelse
- En relevant bacheloruddannelse
- En relevant professionsbacheloruddannelse
- En relevant mellemlang videregående uddannelse
- En relevant diplomuddannelse gennemført som et reguleret forløb
- En relevant udenlandsk uddannelse på samme niveau.

Relevante uddannelsesmæssige forudsætninger er en uddannelse på niveau 6 eller højere i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring indenfor det militære fagfelt samt fra et af følgende fagområder: Forsvarspolitik, udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og magtanvendelse.

Forsvarsakademiet kan på grundlag af en individuel vurdering give adgang til uddannelsen for ansøgere, der ikke opfylder de ovenfor nævnte uddannelsesmæssige forudsætninger, men som på andet grundlag skønnes at have de nødvendige forudsætninger for at kunne gennemføre uddannelsen.

Ansøgeren skal have sproglige færdigheder i engelsk, der gør det muligt at følge engelsksproget undervisning og læse og forstå engelsksproget litteratur, herunder også indgå aktivt i klasse/hold diskussioner på engelsk.

3.2 Erhvervserfaring

Ansøgere skal have mindst to års relevant erhvervserfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse.

Adgangen til Masteruddannelsen i militære studier forudsætter endvidere, at ansøgeren efter afsluttet adgangsgivende uddannelse har mindst to års relevant erhvervserfaring opnået i militært og/eller civilt virke. Relevant erhvervserfaring opnås inden for fagområderne: det militære fagfelt, forsvarspolitik, udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og magtanvendelse. Det kan eksempelvis være gennem specialist- eller ledelseserfaring under Forsvarsministeriets myndighedsområde, i beredskabssammenhæng, i internationale forsvars- og sikkerhedspolitiske organisationer/organer eller ved arbejde i konfliktramte områder. Anden relevant erfaring kan for eksempel være udvikling af menneskelige ressourcer og videnledelse i organisationer og virksomheder samt erfaring inden for uddannelsesdesign og -udvikling.

Ansøgere, der ikke opfylder betingelserne som nævnt ovenfor, kan af Forsvarsakademiet blive optaget på dispensation. En dispensation forudsætter, at Forsvarsakademiet ud fra en konkret og individuel vurdering skønner, at ansøgeren har forudsætninger, der kan sidestilles med de ovenfor nævnte betingelser. Kravet om to års erhvervserfaring kan ikke fraviges.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Formålet med de angivne adgangskrav er at sikre, at de bedst egnede optages. For udvælgelse tages der udgangspunkt i uddannelsens militære erhvervssigte. Optagelse af Forsvarets ansatte til masteruddannelsen reguleres for nuværende af Forsvarskommandovejledning (FKOVEJL) 180-1 af 2014-03, Vejledning vedrørende optagelse på Forsvarets videreuddannelser

Adgangen kan betinges af, at ansøgeren gennemfører en personlig samtale, evt. suppleret med en anden form for individuel bedømmelse, der dokumenterer nødvendige kvalifikationer.

Studerende, der ikke deltager i alle studiets elementer, kan, i det omfang, der er ledige pladser, optages som enkeltmodulsstuderende, hvis adgangskravene er opfyldt. Der udstedes bevis for beståede moduler.

Adgangen til uddannelsen er betinget af, at ansøgeren kan sikkerhedsgodkendes til "Til Tjenestebrug".

3.4 Deltagerbetaling

Jf. lov om forsvarets formål, opgaver og organisation mv. § 8 b.

Deltagelse i Masteruddannelsen er uden deltagergebyr for personel ansat indenfor Forsvarsministeriets område.

For deltagere udenfor Forsvarsministeriets område opkræves en kursustarif, der dækker de merudgifter for Forsvaret, der er forbundet med de pågældendes deltagelse i uddannelsen.

4. Indhold m.v.

4.1 Oversigt over modultitler, obligatoriske/valgfrie moduler, ECTS, censur- og bedømmelsesform

Modul	Obligatorisk /valgfri	ECTS	Eksamens-/ Bedømmelsesform	Bedømmelse	Bedømmer
Intromodul	Obligatorisk		Deltagelse	Bestået/ikke bestået	Intern
Grundlæggende perspektiver på militær ledelse og organisering (ML, Basic)	Obligatorisk	5	Individuel skriftlig opgave	7-trins-skalaen	Intern
Organisationers stabilitet og forandringer (ML, Advanced A)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5	Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis	7-trins-skalaen	Ekstern
Ledelse og styring ML, Advanced B)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5	Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis	7-trins-skalaen	Ekstern
Introduction to Military Strategy (MS, Basic)	Obligatorisk	5	Skriftlig opgave	7-trins-skalaen	Intern
Military Strategy and International Conflicts (MS, advanced A)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå	5	Skriftlig opgave	7-trins-skalaen	Ekstern

Modul	Obligatorisk /valgfri	ECTS	Eksamens-/ Bedømmelsesform	Bedømmelse	Bedømmer
	som FLEX				
Military strategy and Interstate Conflicts (MS, advanced B)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5	Skriftlig opgave	7-trins-skalaen	Ekstern
Basics of Military Joint & Combined Operations (MO, Basic)	Obligatorisk	5	Individuel mundtlig eksamen baseret på skriftlig opgave	7-trins-skalaen	Intern
Warfare at the Military-Strategic and Operational Level (MO, Advanced A)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5	Skriftlig gruppeeksamen efterfulgt af en individuel mundtlig eksamen	7-trins-skalaen	Ekstern
Joint Planning Framework (MO, Advanced B)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5		7-trins-skalaen	Ekstern
FLEX-moduler	Valgfrit	5 + 5 + 5	Mundtlig/skriftlig/synopsis	7-trins-skalaen	Ekstern/ Intern
Masterprojekt	Obligatorisk	15	Masterprojekt efterfulgt af mundtlig afprøvning	7-trins-skalaen	Ekstern

Undervisningen er tilrettelagt med henblik på at fremme den studerendes deltagelse, og projektarbejdsformen anvendes så vidt muligt. Undervisningen knytter an til den studerendes erfaringsgrundlag.

I perioderne mellem tilstedeværelsesperioderne arbejdes der individuelt eller i grupper med kilde- og litteraturstudier, opgaver og projektarbejde. I den forbindelse anvendes e-learning og vejledning.

4.2 Modulbeskrivelser

Modulbeskrivelserne er den del af studieordningen, der beskriver de enkelte moduler. Modulbeskrivelser og prøveformer opdateres to gange årligt og offentliggøres på Forsvarsakademiets hjemmeside. Udbud af FLEX-moduler vil variere fra år til år.

Modulerne er beskrevet nærmere i bilag til Studieordningen, modulbeskrivelser.

4.3 Masterprojekt

Masterprojektet udgør 15 ECTS og er nærmere beskrevet i modulbeskrivelse for Masterprojekt.

Projektet består af en større selvstændig afhandling indenfor eller på tværs af emnerne i de tre søjler inklusiv FLEX-moduler.

Masterprojektet skal dokumentere den studerendes færdigheder i at anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et afgrænset emne. Herudover skal den studerende gennem masterprojektet demonstrere sine analytiske færdigheder, og projektet skal indeholde overvejelser over praktiske anvendelsesmuligheder og mulige konsekvenser af det videnskabelige fund.

Forudsætningen for tilmelding til masterprojektet er, at den studerende har bestået de første 45 ECTS af masteruddannelsen.

Masterprojektet skal forsynes med et resumé og titel på engelsk. Hvis masterprojektet er skrevet på et fremmedsprog, bortset fra norsk og svensk, kan resuméet skrives på dansk. Resuméet vægtes ikke i afvejningen af, hvordan den skriftlige afhandling og den mundtlige eksamination skal vurderes. Der gives én samlet karakter.

5. Karakterer, eksamen, censorer m.v.

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 13-15.¹

5.1 Ordinær eksamen

Der afholdes som hovedregel ordinære eksamener ved afslutningen af et undervisningsforløb. Dette vil fremgå af de respektive modulbeskrivelser. Den studerende er automatisk tilmeldt den ordinære eksamen ved tilmelding til et undervisningsforløb på et modul.

---

¹ Forsvarets masterbekendtgørelse følger i relation til udprøvning hovedlinjerne i de civile bekendtgørelser på området, dvs. BEK nr 670, Bekendtgørelse om eksamen og censur ved universitetsuddannelser (Eksamensbekendtgørelsen) og BEK nr 114 Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (Karakterbekendtgørelsen). Ved mindre redaktionelle ændringer til ovennævnte civile bekendtgørelser opsamles ændringerne i Forsvarsakademiets Supplerende Bestemmelser for Eksamen (FAK BST 180-2).

5.2 Eksamensbetingelser

Eksamensbetingelser, der er opfyldt før 1. ordinære eksamen, skal ikke gentages ved et evt. nyt eksamensforsøg.

5.3 Eksamenssproget

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 14.

I uddannelser, der udbydes på dansk, aflægges prøverne på dansk, med mindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et fremmedsprog. Prøverne kan dog aflægges på svensk og norsk i stedet for dansk, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk.

Forsvarsakademiet kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade studerende at aflægge en prøve på et fremmedsprog.

5.4 Antal eksamensforsøg

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 13-15.

En bestået prøve kan ikke tages om.

Den studerende har tre prøvforsøg til at bestå en eksamen m.v.

Forsvarsakademiet kan tillade yderligere forsøg, hvis der foreligger usædvanlige forhold. Manglende studieegnethed er ikke et usædvanligt forhold.

5.5 Eksamens til- og afmelding

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 14.

Ved tilmelding af den studerende til et modul m.v., hvortil der er tilknyttet en eller flere prøver, er den studerende automatisk tilmeldt til prøven eller prøverne.

Forsvarsakademiet fastsætter samtidig en frist for rettidig afmelding fra prøven.

Hvis rettidig afmelding ikke foreligger, betragtes prøven med hensyn til antal prøvforsøg som påbegyndt.

Forsvarsakademiet kan dispensere fra de fastsatte frister, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Tilmeldingsfrister til omprøve- og sygeeksamen offentliggøres ved opslag for det enkelte modul.

5.6 Omprøve

Jf. forsvarrets masterbekendtgørelse §§ 14-15.

Den studerende har tre prøvforsøg til at bestå en eksamen, prøve m.v.

Hvis der foreligger usædvanlige forhold, kan Forsvarsakademiet tillade yderligere forsøg.

Studerende, der ikke har bestået den ordinære prøve, tilmeldes automatisk til omprøve (2. eksamensforsøg) snarest muligt, dog senest 6 måneder efter afholdelse af den ordinære prøve. Framelding kan ikke finde sted, og der er brugt et eksamensforsøg, hvis den studerende ikke deltager i eksamen, medmindre Forsvarsakademiet dispenserer herfor.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Afholdelse af omprøver vil fremgå af de respektive modulbeskrivelser. Såfremt der ved en omprøve er tilmeldt fem studerende eller derunder til en skriftlig eksamen eller tilsvarende, kan denne ændres til en anden eksamensform. Beslutning herom meddeles de studerende efter tilmeldingsfristens udløb.

Sygeeksamen bevilges på grundlag af ansøgning, vedlagt dokumentation for sygdommen. Ved bevilget sygeeksamen annulleres eksamensforsøget for den ordinære eksamen. Sygeeksamen afholdes på samme tidspunkter som omprøverne. Forsvarsakademiet kan beslutte at ændre prøveform- og bedømmelsesform til sygeeksamen. Dette vil i givet fald blive offentliggjort efter tilmeldingsfristens udløb.

5.7 Bedømmelse mv.

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 13-14.

De eksterne prøver skal dække uddannelsens væsentlige områder, herunder masterprojektet. Mindst 1/3 af uddannelsens samlede ECTS-point skal dokumenteres ved eksterne prøver. Dette gælder dog ikke for meritoverførte prøver.

En prøve er bestået, når den studerende opnår mindst karakteren 02 eller bedømmelsen Bestået. En bestået prøve kan ikke tages om.

Består en prøve af flere delprøver, skal karakteren for den samlede prøve være mindst 02. Hvis den samlede prøve er bestået, kan delprøver med karakteren 00 eller +3 ikke tages om. Selv om den samlede prøve ikke er bestået, kan delprøver med karakteren 02 eller derover ikke tages om. Det kan fastsættes, at to eller flere prøver skal bestås i samme eksamenstermin.

Det kan fastsættes, at to eller flere prøver bestås på et samlet karaktergennemsnit. I så fald skal gennemsnittet være mindst 2,0 uden oprunding.

Bedømmelsen Bestået/ikke bestået eller Godkendt/ikke godkendt kan højst anvendes ved prøver, der dækker 1/3 af uddannelsens ECTS-point. Dette gælder dog ikke for meritoverførte prøver.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Uddannelsen er bestået, når der for hvert enkelt modul er opnået en karakter på 02 eller derover eller bedømmelsen bestået.

Såfremt et modul består af delprøver, fremgår det af de respektive modulbeskrivelser, hvorledes delprøverne vægter i modulets endelige karakter.

For at sikre, at den studerende opnår mindst 20 ECTS-points dokumenteret ved eksterne prøver samt højst 20 ECTS-point opnået ved prøver, hvor bedømmelsesformen Bestået/Ikke bestået anvendes, udprøves advancedmodulerne og masterprojektet altid ved ekstern censur og ved 7-skala.

Bestemmelser om hvordan, og i hvilket omfang, den studerende skal have deltaget i undervisningen ved prøveformen 'undervisningsdeltagelse' fremgår af beskrivelsen af det enkelte modul.

5.8 Regler for større skriftlige afleveringer

Bestemmelser for omfang af skriftlige opgaver fremgår af beskrivelsen af det enkelte modul. En normalside ved skriftlige afleveringer regnes som 2400 typeenheder (tegn plus mellemrum). Beregningen af normalsider omfatter tekst og noter, men ikke forside, indholdsfortegnelse og litteraturliste. Skriftlige afleveringer, der ikke overholder de angivne omfangsbestemmelser, kan ikke antages til bedømmelse.

5.9 Stave- og formuleringsevne

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 14.

Ved bedømmelse af masterprojekt og andre større skriftlige opgaver skal der ud over det faglige indhold også lægges vægt på den studerendes stave- og formuleringsevne.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Bedømmelsen af skriftlige arbejder angår primært det faglige indhold. Den studerendes stave- og formuleringsevne indgår med begrænset vægt, medmindre der er tale om markante afvigelser fra en normal faglig sprogbrug. Dette vil særlig gøre sig gældende ved større skriftlige arbejder. Der kan dispenseres fra denne bestemmelse ved relevant dokumenteret funktionsnedsættelse.

Ved bedømmelsen af samtlige mundtlige prøver, uanset hvilket sprog prøven afholdes på, bedømmes den studerendes evne til at:

- Præsentere et fagligt stof og strukturere en mundtlig præsentation. Den mundtlige fremstillingsevne indgår modificerende i bedømmelsen af den samlede målopfyldelse.
- Indgå i en kvalificeret faglig dialog.

5.10 Klager over eksamen

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 16.

Klage over forhold vedrørende eksamen, prøve m.v., herunder forhold vedrørende karakterer og anden bedømmelse, kan indgives til chefen for Forsvarsakademiets Uddannelsesafdeling.

Klagen skal være begrundet og indgives skriftligt senest to uger efter meddelelse af karakteren. Chefen for Forsvarsakademiets Uddannelsesafdeling kan dispensere fra klagefristen, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

Hvis klagen vedrører bedømmelsen eller øvrige forhold, der vedrører bedømmerne, forelægger chefen for Forsvarsakademiets Uddannelsesafdeling straks klagen for bedømmerne, der har en frist på to uger til at afgive en udtalelse om bedømmelsen m.v. i klagen. Chefen for Forsvarsakademiets Uddannelsesafdeling kan bestemme, at bedømmerne får en længere frist, hvis der foreligger særlige omstændigheder. I beregningen af bedømmernes frist indgår juli måned ikke. Klageren skal have lejlighed til at kommentere bedømmernes udtalelse inden for en frist på mindst en uge.

Chefen for Forsvarsakademiets Uddannelsesafdeling træffer afgørelse på grundlag af bedømmernes udtalelse og klagerens kommentarer til udtalelsen.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Bedømmelsen ved ombedømmelse og omprøve, som kan resultere i en lavere karakter, meddeles til Forsvarsakademiet af bedømmerne.

Ved ombedømmelse af skriftlige prøver vedlægger bedømmerne en skriftlig begrundelse for bedømmelsen.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

6. Andre bestemmelser

6.1 Regler om merit

Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 24-25.

Chefen for Forsvarsakademiets Uddannelsesafdeling kan, i det enkelte tilfælde eller ved almindelige regler fastsat af Forsvarsakademiet, godkende, at beståede uddannelseselementer fra en anden godkendt dansk uddannelse på niveau 7 i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring eller tilsvarende udenlandsk uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer efter denne bekendtgørelse (merit).

Et masterprojekt fra en afsluttet masteruddannelse kan ikke meritoverføres til Forsvarets masteruddannelse.

Afgørelser træffes på grundlag af en faglig vurdering.

Afgørelser for så vidt angår afslag eller delvis afslag på merit for beståede danske uddannelseselementer eller udenlandske uddannelseselementer, kan indbringes for dekanen på Forsvarsakademiet. Klagen skal indgives senest en uge efter at meddelelsen om afslag eller delvist afslag er givet. Klagen skal være skriftlig og begrundet.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Den studerende kan ansøge Forsvarsakademiet om meritering af tidligere beståede fag/moduler, ved Forsvarsakademiet eller ved andre militære eller civile uddannelsesinstitutioner i Danmark såvel som i udlandet. Formålet med meriteringsansøgningen er at erstatte moduler på Master i militære studier. Afgørelsen træffes af chefen for Forsvarsakademiets Uddannelsesafdeling på baggrund af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte moduler. Ved en godkendelse anses moduler for gennemført.

6.2 Klage

Jf. lov nr. 122 af 27. februar 2001 om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., som ændret ved lov nr. 568 af 9. juni 2006 og som ændret ved lov nr. 624 af 12. juni 2013 samt Forsvarets masterbekendtgørelse § 29.

Afgørelser truffet af Forsvarsakademiet kan ikke påklages til andre administrative myndigheder.

Afgørelser vedrørende retlige spørgsmål, herunder forvaltningsretlige forhold, kan påklages til Forsvarsministeriets Personalestyrelse. Klagen indgives til Forsvarsakademiet, der afgiver udtalelse. Klageren skal have lejlighed til at kommentere Forsvarsakademiets udtalelse indenfor en frist af mindst en uge. Såfremt klageren ikke får medhold sender Forsvarsakademiet klagen til Forsvarsministeriets Personalestyrelse vedlagt udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer. Afgørelser truffet af Forsvarsministeriets Personalestyrelse vedrørende retlige spørgsmål kan ikke påklages til andre administrative myndigheder. Dog kan afgørelser, som samtidig er omfattet af lov om Forsvarets personel, påklages i overensstemmelse med denne lov.

Den studerende kan fortsætte på uddannelsen under Forsvarsministeriets Personalestyrelse behandling af en klage.

6.3 Dispensationer

Forsvarsakademiet kan dispensere fra de bestemmelser i studieordningen, der alene er fastsat af Forsvarsakademiet, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

Ansøgning om dispensation indgives til Forsvarsakademiet. Hvis en anden intern enhed har kompetencen, videresendes ansøgningen til denne (f.eks. studieleder, modulansvarlig, dekan mv.).

En dispensationsansøgning skal være skriftlig og begrundet. Hvis ansøgningen umiddelbart skal kunne behandles, skal den indeholde tydelig angivelse af, hvad det er for en regel der søges dispensation fra og hvad der ønskes opnået med dispensationen (f.eks. forlænget prøvetid, udsættelse af tidsgrænse).

Ansøgningen skal vedlægges dokumentation for de usædvanlige forhold, der begrundes ansøgningen.

Udokumenterede forhold kan sædvanligvis ikke tillægges betydning.

6.4 Orlov

Der kan gives orlov under uddannelsen efter de vilkår der gælder for orlov som ansat i Forsvaret.

6.5 Tilstedeværelse

Deltagelse er obligatorisk i alle tilstedeværelsesperioderne. Dog kan der efter ansøgning gives fri jf. ansættelsens almindelige regler for dette. Kompetencen til at vurdere frihedsansøgningen ligger ved det modulansvarlige institut.

Ved ansøgt frihed skal der tages stilling til, hvorledes modulets kompetencemål søges opnået.

I tilfælde af lovligt fravær (ansøgt og bevilget frihed, sygdom eller andre uforudsete personlige hændelser), som måtte hindre fastlagt tilstedeværelse, afgør det modulansvarlige institut under medinddragelse af den studerende, hvordan tilstedeværelsesaktiviteten substitueres, evt. gennem en afløsningsopgave el.lign.

Hvis det lovlige forfald fra tilstedeværelsesperioder på et givet modul skulle udgøre mere end 20 %, kan det modulansvarlige institut beslutte, at den studerende ikke indstilles til eksamen og henvises til at gennemføre modulet i et senere semester.

7. Overgangsordning

Efter 2014 studieordningen gennemføres et otte ECTS advanced modul i militære operationer. Dette modul gennemføres for sidste gang i 2016. Fra optag 2016 ændres dette advanced modul til fem ECTS. Der vil derfor være behov for, at de studerende der har fulgt studieordning 2014, og som ikke har taget otte ECTS-modulet efter 2014 ordningen, tilegner sig de manglende tre ECTS på anden vis.

De studerende der er optaget på 2014 studieordningen tilbydes enten at gennemføre det krigsteoretiske element på tre ECTS der er indbygget i masterprojektet jf. studieordning 2016, og skrive masterprojekt på 15 ECTS jf. 2014 studieordningen, eller at gennemføre et ekstra FLEX modul inden aflevering af masterprojektet. De studerende vil ende med 60 eller 62 ECTS alt efter hvilken ordning de vælger. Denne overgangsordning kan vælges frem til 2021.

Bilag til Studieordning for Master i militære studier:

Introduktionsmodul

Grundlæggende perspektiver på militær ledelse (ML- Basic)

Organisationers stabilitet & forandringer (ML–Advanced A)

Ledelse og styring (ML-Advanced B)

Introduction to Military Strategy (MS- Basic)

Military Strategy and International Conflicts (MS- Advanced A)

Military Strategy and Intrastatel Conflicts (MS- Advanced B)

Basics of Military Joint & Combined Operations (MO-Basic)

Warfare at the Military-Strategic and Operational Level (MO-Advanced A)

Joint Planning Framework (MO-Advanced B)

FLEX – modul

Masterprojektmodul

Introduktionsmodul

Formål

Introduktionsmodulet er obligatorisk og skal gennemføres før basismodulerne. Gennem dette modul introduceres den studerende til de praktiske og studiemæssige rammer for Master i militære studier og opnår indsigt i krig som genstand for videnskabelig forskning og de videnskabsteoretiske implikationer af dette,. Desuden genopfriskes den studerendes viden om videnskabelig diskussions- og argumentationsteknik med særligt fokus på militær videnskabelighed og strategi. Herigennem får den studerende forudsætning for gennem hele uddannelsen at kunne forholde sig til krig som studieobjekt og kritisk vurdere egen og andres metodiske og teoretiske tilgange til emnet.

Forudsætninger

Optagelse på Master i militære studier.

Læringsmål

Efter gennemførelsen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Har en grundlæggende viden om masteruddannelsens moduludbud, relevante IT-plattforme og uddannelsens læringsplattforme, faglige retninger og strukturer, således at den studerende på en refleksiv baggrund kan vælge den rette studieretning og studieproces.
- Har viden om og forståelse for centrale samfundsvidenskabelige og humanistiske videnskabsteoretiske perspektiver og retninger og disses relation til militær videnskabelighed og til produktionen af viden.
- Har viden om og forståelse for de krigsvidenskabelige videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser omkring krig som studie- og forskningsobjekt.

Færdigheder

- Kan vurdere og analysere problemstillinger i forbindelse med de opgaver, der arbejdes med under uddannelsen.
- Kan med udgangspunkt i akademisk argumentationsmetode vurdere og anvende mest egnede diskussions – og argumentationsmetoder med henblik på at indgå i uddannelsens diskussions - og gruppearbejde.

Kompetencer

- Kan bidrage til opgaveløsning og diskussion af militær praksis på et videnskabsteoretisk grundlag, herunder vise forståelse for de særlige vinkler, som krigens påvirkninger giver og for de vilkår, et militært forsvar er underlagt.

Indhold

Modulet indeholder:

- Arbejde med uddannelsens opbygning, krav og praktiske forhold, herunder IT-redskaber.
- Oplæg om og drøftelse af diskussions- og argumentationstekniske metoder, der skal give den studerende evnen til akademisk argumentation.
- Oplæg og drøftelse af forskellige perspektiver på videnskabsteoretiske metoder og de særlige overvejelser, der knytter sig til videnskabelig udforskning af krig.

Undervisnings- og studiemetoder

Modulet gennemføres som internat af tre dages varighed og vil være tilrettelagt med orienteringer, forelæsninger, opgaveløsning og debat i grupper, samt eventuelt skriftligt arbejde.

Bemærkninger

Gennemførelse af modulet er forudsætningsdannende for at kunne påbegynde masteruddannelsens andre moduler.

Prøvebestemmelser

Gennemførelse af modulet forudsætter forberedelse forud for dette samt aktiv deltagelse i tilstedeværelsesdelen. Der er ingen særskilt prøve i modulet, men korte individuelle skriftlige afleveringer mv. kan indgå i bedømmelsen af den studerendes forberedelse mv.

Militær Ledelse, Basic modul
”Grundlæggende perspektiver på militær ledelse og organisering”

5 ECTS

Formål

Den studerende bliver i stand til at anvende forskellige teoretiske perspektiver til at forholde sig kritisk og konstruktivt til den militære ledelseskontekst og de ledelsesmæssige og organisatoriske tilgange og teknologier, der optræder heri.

Forudsætninger

Adgangsberettiget til Master i militære studier.

Læringsmål

Efter gennemførelsen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Har forskningsbaseret viden på højeste internationale niveau om forskellige teoretiske perspektiver og iagttagelsespositioner inden for ledelse og organisering
- Har på baggrund af forskellige videnskabsteoretiske perspektiver forståelse for hvilke muligheder og begrænsninger de forskellige perspektiver tilbyder, og hvad det betyder i praksis, når man skifter position.
- Har forståelse for, hvordan den studerende som leder eller medarbejder på en gang former og formes af sociale og organisatoriske mønstre i den militære kontekst.

Færdigheder

- Kan anvende videnskabelige teorier til at analysere komplekse militære ledelsesmæssige og organisatoriske problemstillinger.
- Kan anvende forskningsbaserede teorier til at forholde sig kritisk og konstruktivt til både etablerede og nye perspektiver, tilgange og teknologier inden for militær ledelse og organisering.
- Kan på den baggrund vurdere egen og andres militære ledelse og organisering samt opstille forskellige forslag til nye handlemuligheder.
- Kan formidle militære ledelsesmæssige og organisatoriske problemer både til fagfæller og ikke-fagfæller.

Kompetencer

- Kan foretage teoretisk funderede valg i forhold til, hvordan den studerende vil bidrage til udviklingen af den militære ledelse og organisering i egen organisation.
- Kan selvstændigt indgå i tværfaglige samarbejder og agere kompetent i krydsfeltet mellem konkurrerende rationaler og perspektiver.
- Kan selvstændigt fortsætte egen læring og kompetenceudvikling inden for militær ledelse og organisering.

Indhold

På modulet arbejdes der med grundlæggende teoretiske perspektiver inden for militær ledelse og organisering.

Vi undersøger hvilke afledte ledelsesmæssige handlemuligheder og organisatoriske konsekvenser forskellige ledelses- og organisationsteoretiske perspektiver har. Hvad betyder det f.eks. for hvordan vi forstår ledelse og organisering i en militær kontekst? Og hvad betyder det for, hvordan vi forstår styrings- og forandringsprocesser i den militære organisation? Vi undersøger militær ledelse i krydsfeltet mellem konkurrerende rationaler. Hvilke forskellige rationaler gør sig gældende i den militære kontekst, hvad betyder det for den militære professionsdannelse og hvordan kan officeren navigere i dette?

Undervisnings- og studiemetoder

Modulet gennemføres med en veksling mellem tilstedeværelsesperioder og selvstudie. Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med fokus på pædagogiske metoder, som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle, og udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger.

Tilstedeværelsesperioderne

For at skabe en varieret og dybdegående tilegnelse af modulets indhold indeholder tilstedeværelsesperioderne både dialogbaseret undervisning, forelæsninger fra forskere inden for det aktuelle tema, teoretiske og casebaserede drøftelser, og sparring mellem de studerende.

De studerende kommer med forskellig faglig og praktisk erfaring og det udnyttes særligt i tilstedeværelsesperioderne, hvor de studerende med afsæt i modulets teorier arbejder med ledelse og organisering i Forsvaret, herunder i egen organisation.

I tilstedeværelsesperioderne vil det ligeledes blive rammesat, hvad de studerende skal opnå i selvstudieperioderne og hvordan.

Selvstudieperioderne

Dele af modulet vil være baseret på vejledt selvstudie, hvor den studerende skal gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Selvstudieperioderne understøttes f.eks. af e-præsentationer, videoer læsevejledninger og mindre skriftlige oplæg fra de modulansvarlige, m.v.

I selvstudieperioderne skal de studerende desuden udarbejde mindre skriftlige opgaver individuelt eller i grupper.

Krav til modulet

Der forudsættes en aktiv, selvstændig, nysgerrig og kritisk reflektiv tilgang til faget. Den studerende skal deltage aktivt i diskussioner og overvejelser og have læst pensum samt deltage i tilstedeværelsesperioderne. Der forventes endvidere at den studerende forbereder problemstillinger/cases fra egen organisation, som kan indgå som casemateriale i drøftelser og analyser. Den studerende skal endelig forvente at indgå i mindre samarbejder med medstuderende i selvstudieperioderne.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Individuel skriftlig opgave på 8-10 sider. I opgaven skal den studerende anvende teorier fra modulet til at analysere en empirisk problemstilling. Eksamensopgaven kan fremsendes elektronisk og kræver ikke fremmøde.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Intern.

**Militær Ledelse, Advanced A,
"Organisationers stabilitet & forandringer"**

5 ECTS

Formål

Den studerende bliver i stand til lede, navigere og koordinere i komplekse forandringer i egen praksis på baggrund af en mangfoldig forståelse for organisatoriske forandringer i en kompleks militær kontekst. Ligeledes bliver den studerende i stand til at kunne argumentere for modsatrettede perspektivers afledte handlemuligheder og ledelsesmæssige konsekvenser i en militær praksis

Forudsætninger

Adgangsberettiget til Master i militære studier. Har gennemført MMS Militær Ledelse, basic.

Læringsmål

Efter gennemførelsen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Har forskningsbaseret viden på højeste internationale niveau om forandringer i organisationer – både som fremvoksende processer og planlagte forandringsforløb.
- Kan med afsæt i de anvendte videnskabelige perspektiver, teorier og metoder beskrive og forklare de komplekse sammenhænge, som affødes af forandringer i organisationen, herunder hvilket handlerum det åbner for forandringsagenten.

Færdigheder

- Kan på baggrund af videnskabelige metoder og teorier skelne mellem forskellige forandringsperspektivers implikationer for militære organisationers tilgang til udvikling og forandring og derigennem forholde sig til hvilke ledelsesmæssige interventioner dette kalder på.
- Kan på baggrund af videnskabelige metoder identificere og analysere konkrete forandringsmuligheder i organisationer.
- Kan identificere forskellige tiltag, der kan understøtte en given organisation i bestræbelserne på at imødekomme organisationens fortsatte udvikling og specifikke styringsmæssige mål.
- Kan vurdere og formidle teoretiske og praktiske forandringsperspektiver i forhold til aktuelle organisatoriske forandringsbehov i forskellige militære organisatoriske kontekster.

Kompetencer

- Kan anvende viden og færdigheder til at igangsætte og navigere i forandringsmæssige problemstillinger i komplekse og dynamiske organisationer.
- Kan designe hensigtsmæssige udviklingsinitiativer gennem teoretisk argumenterede valg og tilgange med blik for de forskelligartede handlemuligheder, som den enkelte tilgang vil medføre i praksis for relevante aktører.

Indhold

Den studerende præsenteres for aktuelle konkurrerende perspektiver på forandringer og stabilitet i komplekse organisationer.

- Stabilitet eller forandring? Hvilken forskel gør det, om vi betragter organisationer som grundlæggende stabile eller foranderlige?
- Perspektiver på den militære organisation og dens kontekst og den afledte betydning for forandringsforståelsen.
- Perspektiver på innovation og design i militære organisationer.

Undervisnings- og studiemetoder

Modulet gennemføres som en veksling mellem tilstedeværelsesperioder og selvstudie.

Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med fokus på pædagogiske metoder, som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle, og udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger. Modulets temaer og pædagogiske metoder giver blik for, hvordan man kan arbejde med forandring som forandringsagent.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som dialogbaseret undervisning, teoretiske og case-baserede drøftelser, gruppearbejde, diskussioner, mundtlige oplæg og vejledt selvstudie.

Tilstedeværelsesperioderne

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra forskere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med forskeren. Tilstedeværelsesperioderne vil indeholde plenumdiskussioner, forelæsninger, gruppearbejder, casearbejde og mundtlige oplæg fra de studerende for at skabe en varieret og dybdegående tilegnelse af modulets indhold.,

De studerende kommer med forskellig faglig og praktisk erfaring og det udnyttes særligt i tilstedeværelsesperioderne, hvor der arbejdes i grupper og trækkes på hinandens forskellige viden, færdigheder og kompetencer for at løse opgaverne.

I tilstedeværelsesperioderne vil det ligeledes blive rammesat hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie.

Selvstudieperioderne

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren kan i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Krav til modulet

Der forudsættes en aktiv, selvstændig, nysgerrig og kritisk reflektiv tilgang til faget. Den studerende skal deltage aktivt i diskussioner og overvejelser og have læst pensum samt deltage i tilstedeværelsesperioderne. Der forventes endvidere at den studerende forbereder problemstillinger/cases fra egen organisation, som indgår som casemateriale i drøftelser og analyser.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis.

Varighed: 30 minutter inkl. votering.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.

Militær Ledelse, advanced B
”Ledelse og Styring”

5 ECTS

Formål

Formålet med modulet er, at den studerende bliver i stand til at forstå styringspraksis i lyset af forskellige konstituerende forhold i og udenfor den militære organisation, for der igennem at udvikle sine analytiske evner og ledelsesudøvelse.

Den studerende vil med inspiration fra en række forskellige teoretiske og forskningsmæssige bidrag kunne videreudvikle sine perspektiver på styring i den militære organisation. Perspektiverne bevæger sig i feltet mellem ledelse og styring.

Forudsætninger

Adgangsberettiget til Master i militære studier. Har gennemført [MMS Militær ledelse og organisering](#), basic.

Læringsmål

Efter gennemførelsen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Har på højeste internationale niveau viden om hvordan de udvalgte teorier og forskningsbaserede perspektiver belyser Forsvarets styrings- og ledelsesudfordringer.
- Har forståelse for styringsteknologiernes rolle som ledelsesredskab.
- Kan med afsæt i de anvendte videnskabelige perspektiver, teorier og metoder analysere og beskrive de sammenhænge, der kendetegner Forsvarets styringspraksis.

Færdigheder

- Kan forholde sig kritisk til og, på baggrund af videnskabelige teorier og forskningsbaserede perspektiver analysere styring i et militært ledesperspektiv.
- Kan anvende videnskabelige teorier til at vurdere praktiske styrings- og ledelsesudfordringer og udvide perspektivet på nye løsnings- og handlemuligheder.
- Kan relatere Forsvarets styringspraksis til den generelle offentlige styringsudvikling.

Kompetencer

- Kan under komplekse og uforudsigelige situationer forholde sig reflektivt til de perspektiver, der kan indtages i forhold til styring og ledelse samt kunne skifte imellem disse perspektiver i forhold til den aktuelle opgave og situations kompleksitet.
- Kan indgå i tværfagligt samarbejde i krydsfeltet mellem konkurrerende styringsperspektiver.
- Kan lede, deltage og navigere i komplekse processer i styringsfeltet gennem teoretisk funderede perspektiver på styringskompleksitet og dermed bruge styring som en konstruktiv del af sit militære virke.

- Kan fortsætte udviklingen af sine egne kompetencer inden for militær ledelse og styring.

Indhold

På modulet arbejdes der med grundlæggende teoretiske perspektiver inden for mål og adfærd, styringsteknologier og magt, samt styring og udvikling.

- Styring i det offentlige: Hvad kendetegner udviklingen i offentlig styring og hvordan afspejles denne udvikling i Forsvaret?
- Styringsteknologier og ledelse: Hvad er styringsteknologier og hvordan förstærker og begrænser de den militære ledelse?
- Resultatstyring: Hvilken slags teknologi er mål- og resultatstyring? Hvordan konstituerer den praksis og omvendt?
- Ledelse og styringsteknologi i praksis: Hvordan formes ledelse og styring i komplekse netværk?

Undervisnings- og studiemetoder

Modulet gennemføres som en blanding af selvstudie baseret på læsning af pensum, arbejde med dette på internettet og gennemførelse af asynkrone forelæsninger på internettet som forberedelse til tilstedeværelsesdelene.

Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med fokus på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle, arbejde tværfagligt og udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling. Der vil blive inddraget studieaktiviteter som dialogbaseret undervisning, teoretiske og case-baserede drøftelser, gruppearbejde, diskussioner, mundtlige oplæg og vejledt selvstudie.

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom dele af pensum vil være på engelsk.

Tilstedeværelsesperioderne

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra forskere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med forskeren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

De studerende kommer med forskellig faglig og praktisk erfaring og det udnyttes særligt i tilstedeværelsesperioderne, hvor de skal arbejde i grupper og trække på hinandens forskellige viden, færdigheder og kompetencer for at løse opgaverne.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive samlet op på det hidtidige forløb og lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå fremadrettet i perioderne med selvstudie og studiegruppearbejde.

Selvstudieperioderne

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Der vil være indlagt e-forelæsninger med henblik på at nedbryde læringsobjekterne i de delmål, som leder til det overordnede mål for modulet. E-forelæsninger vil være en kombination af flere visuelle og auditive midler, således vil der være tekst, speak, film, indlagte spørgsmål, elementer, der gensidigt støtter forståelse af og refleksioner over emnerne, således at den studerende får forståelse for de forskellige perspektivers betydning for temaerne i praksis.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen uafhængige af mødepligt vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker. Det asynkrone forløb vil give mere tidsmæssig fleksibilitet for de studerende i forhold til deres arbejde og vil give dem tid til at reflektere over emnerne.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden.

Krav til modulet

Der forudsættes en aktiv, selvstændig, nysgerrig og kritisk refleksiv tilgang til faget. Den studerende skal deltage aktivt i online diskussioner og overvejelser og have læst pensum samt deltage i seminarerne.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis.

Varighed: 30 minutter inkl. votering.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.

**Military Strategy, Modul Basic
"Introduction to Military Strategy"**

5 ECTS

Formål

Formålet med modulet er at den studerende får kompetencerne til at forstå, hvordan brugen af militær magt passer ind i statens overordnede strategi, og hvordan det militære instrument spiller sammen med statens øvrige instrumenter. Det vil gøre den studerende i stand til at analysere og forstå den strategiske sammenhæng mellem mål, metoder og midler, forstå den politiske kontekst som danner baggrunden for planlægning og udførelse af militære operationer samt bidrage til og omsætte politiske direktiver til planlægning og udførelse af militære operationer.

Forudsætninger

Adgangsberettiget til Master i militære studier og gennemført introduktionsmodulet til Master i militære studier.

Læringsmål

Viden:

- Har på højeste internationale niveau viden om teorier og forskningsbaserede perspektiver på den militære strategis formål, egenskaber, natur og komponenter.
- Kan på et videnskabeligt grundlag reflektere over det militære instruments muligheder og begrænsninger i forhold til andre politiske, folkeretlige, diplomatiske og økonomiske instrumenters muligheder og begrænsninger.

Færdigheder

- Kan på baggrund af teori, videnskabelig metode og empiri analysere og evaluere en given problemstilling om militær strategi, herunder afdække strategiske valgmuligheder.
- Kan formidle viden om civile og militære magtmidler, samt militær strategis rolle i relation til statens overordnede strategi såvel skriftligt som mundtligt.

Kompetencer

- Kan deltage i og bidrage til strategiske overvejelser, herunder strategiudvikling og -formulering i relation til overvejelser om anvendelse af det militære middel under komplekse og uforudsigelige forhold.
- Kan med udgangspunkt i konkrete, komplekse situationer uden fuldstændig information opstille forslag til analytisk baserede løsningsmodeller som en del af den militærfaglige rådgivning.

Indhold

Modulet "Introduction to Military Strategy" sætter det militære instrument ind i en strategisk ramme. Strategi er læren om, hvordan staten skaber sammenhæng mellem sine politiske mål (sikkerhed, og velstand) og de metoder (alliancedannelse, militær oprustning) og midler (diplomati, udviklingsbistand og militær magt), som den anvender for at nå disse mål.

Modulet gør de studerende i stand til at forstå, hvordan stater formulerer og implementerer strategier, der involverer brugen af militær magt. De studerende lærer, hvordan strategi bliver til og at forstå og fortolke de til tider uklare mandater, de militære styrker får af deres politiske ledere. Det understreges endvidere, at anvendelse af militær magt i reglen sker i samspil med statens øvrige instrumenter, og at det er afgørende at forstå det politiske mål, som brugen af militær magt skal fremme.

Dette indhold vil være fokus for kurset og bliver udmøntet i nedenstående undervisningselementer:

- Strategi som teoretisk begreb og analyseværktøj.
- Aktør perspektiv – staters udvikling og anvendelse af strategi til at fremme egne interesser og værdier internationalt.
- Strategi og militær strategi som instrument – hvordan brugen af det militære instrument spiller sammen med statens øvrige instrumenter.
- Strategisk analyse som gennemgående rød tråd.

Undervisnings- og studiemetoder

Undervisningen er tilrettelagt som blended learning med en vekselvirkning mellem teori og cases. Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med vægt på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle og arbejde tværfagligt med fagets centrale problemstillinger mundtligt og skriftligt. Herigennem vil den studerende blive i stand til at udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som gruppearbejde, mundtlige oplæg, mindre opgaver, vejledt selvstudie og casearbejde.

Tilstedeværelsesperioderne

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra undervisere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med underviseren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie og studiegrupperarbejde.

Selvstudieperioderne

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen over en længere periode vil få

mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker til hinanden og dermed forstå dem i en større sammenhæng.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden

Underviserens og de studerendes roller

Undervisningen stiller krav til, at såvel underviser som studerende er i stand til at veksle mellem forskellige roller. Underviserrollen spænder over lærerstyret undervisning, vejledning og understøttelse af de studerendes gruppediskussioner. Tilsvarende spænder den studerendes rolle over aktiv deltagelse i lærerstyret undervisning og selvstudie samt selvstændig tilrettelæggelse af gruppe- og casearbejde i forbindelse med de asynkrone læringsforløb og online diskussioner i selvstudieperioderne.

Krav til modulet

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom litteratur i et væsentligt omfang er på engelsk.

De studerende forventes herudover at have læst pensum, deltage aktivt i undervisningen, spille ind med og relatere deres egne praktiske erfaringer til det gennemgåede samt udarbejde skriftlige studieprodukter på baggrund af gruppearbejdet som udgangspunkt til mundtligt oplæg.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Skriftlig opgave.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Eksamenssprog: Dansk eller engelsk.

Censur: Intern.

**Military Strategy, Advanced A,
"Military Strategy and International Conflicts"**

5 ECTS

Formål

Formålet med modulet er, at den studerende videreudvikler sin viden og sine kompetencer gennem studier af internationale relationer, strategisk teori og folkeret, samt at den studerende får kompetencerne og kvalifikationerne til at rådgive om og bidrage til samt træffe strategiske beslutninger om det militære instruments rolle i håndtering af internationale konflikter.

Forudsætninger

Den studerende skal have gennemført basismodulet "Introduction to Military Strategy".

Læringsmål

Viden

- Har forskningsbaseret viden på højeste internationale niveau om tilgange til interessevaretagelse og internationale konflikter.
- Har forskningsbaseret viden om og forståelse for forskellige former for strategi og strategiske valg i internationale konflikter.
- Har på højeste internationale niveau viden om og forståelse for teorier og forskningsbaserede perspektiver på aktuelle internationale konflikttyper og deres indvirkning på det militære instruments anvendelse.
- Kan med udgangspunkt i videnskabsteoretiske perspektiver, teorier og metoder reflektere over det militære instruments muligheder og begrænsninger i internationale konflikter i forhold til andre politiske, folkeretlige, diplomatiske og økonomiske instrumenters muligheder og begrænsninger.

Færdigheder

- Kan på baggrund af forskningsbaseret teori, metode og empiri vurdere og analysere en given problemstilling om militær strategi i internationale konflikter, herunder afdække strategiske valgmuligheder.
- Kan vurdere bevæggrundene for statslige og ikke-statslige aktørers ageren i internationale konfliktsammenhænge samt deres forskellige brug af virkemidler i forhold til den kontekst stater agerer i.
- Kan foretage en videnskabeligt funderet analyse af det strategiske internationale miljø med henblik på at kunne fungere som militærfaglig rådgiver på politisk niveau.

Kompetencer

- Kan deltage i og bidrage til strategiske overvejelser, herunder strategiudvikling og -formulering i en international ramme, med henblik på vurdering af det militære instruments rolle som værktøj i internationale konflikter sammenholdt med andre politiske, diplomatiske og økonomiske instrumenter.

- Kan under komplekse og uforudsigelige forhold indgå i tværfaglige samarbejder, og kunne relatere og analysere militærstrategiske problemstillinger på internationalt niveau.

Indhold

Modulet "Military Strategy and International Conflicts" bruger fire forskellige teoretiske tilgange til interessevaretagelse og international konflikt med henblik på at klargøre aktørers strategiske valgmuligheder i internationale konflikter.

Modulet skal give en forståelse af forskellige former for strategi og strategiske valg i internationale konflikter alt efter hvilke dynamikker mellem aktører og virkemidler der fokuseres på. Desuden skal modulet give en forståelse af hvilke typer konflikter der præger international politik i dag og hvorledes disse konflikter indvirker på det militære instruments anvendelse.

Dette indhold vil være fokus for modulet og udmøntes i følgende fire undervisningselementer:

- National interessevaretagelse og internationale konflikter, herunder alliancer, oprustning og det militære instruments rolle.
- Fælles interessevaretagelse og internationale konflikter, herunder orden, retfærdighed og samspillet mellem brugen af det militære instrument og diplomatiet.
- Værdibaseret interessevaretagelse og internationale konflikter, herunder integration, institutioner, interdependens, samspillet mellem økonomisk og politiske relationer og brugen af det militære instrument.
- Identitetsbaseret interessevaretagelse og internationale konflikter, herunder identitetsdannelse, nationalisme, sikkerhedsliggørelse, samspillet mellem nationalisme og historisk identitet og brug af det militære instrument.

Undervisnings- og studiemetoder

Undervisningen er tilrettelagt som blended learning med en vekselvirkning mellem teori og cases. Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med vægt på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle og arbejde tværfagligt med fagets centrale problemstillinger mundtligt og skriftligt, i dette modul med særligt fokus på e-learning. Herigennem vil den studerende blive i stand til at udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som online diskussioner, gruppearbejde, mundtlige oplæg, mindre opgaver, vejledt selvstudie og casearbejde.

Tilstedeværelsesperioderne

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra undervisere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med underviseren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie og studiegruppearbejde.

Selvstudieperioderne

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen over en længere periode vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker til hinanden og dermed forstå dem i en større sammenhæng.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden

Underviserens og de studerendes roller

Undervisningen stiller krav til, at såvel underviser som studerende er i stand til at veksle mellem forskellige roller. underviserrollen spænder over lærerstyret undervisning, vejledning og understøttelse af de studerendes gruppediskussioner. Tilsvarende spænder den studerendes rolle over aktiv deltagelse i lærerstyret undervisning og selvstudie samt selvstændig tilrettelæggelse af gruppe- og casearbejde i forbindelse med de asynkrone læringsforløb og online diskussioner i selvstudieperioderne.

Krav til modulet

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom litteratur i et væsentligt omfang er på engelsk.

De studerende forventes herudover at have læst pensum, deltage aktivt i undervisningen, spille ind med og relatere deres egne empiriske erfaringer til det gennemgåede samt udarbejde skriftlige studieprodukter på baggrund af gruppearbejdet som udgangspunkt til mundtligt oplæg.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Skriftlig opgave.

Varighed: 2 dage.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Eksamenssprog: Dansk eller engelsk.

Censur: Ekstern.

**Military Strategy, Advanced B,
“Military Strategy and Intrastate Conflicts”**

5 ECTS

Formål

Formålet med modulet er at den studerende videreudvikler sin viden og kompetencer gennem studier af statsbegrebet, konfliktteori og konfliktløsning, samt at den studerende herigennem får kompetencerne og kvalifikationerne til at rådgive om, bidrage til samt træffe strategiske beslutninger om det militære instruments rolle i håndtering af intrastatslige konflikter.

Forudsætninger

Den studerende skal have gennemført basismodulet ”Introduction to Military Strategy”.

Læringsmål

Viden:

- Har forskningsbaseret viden om de væsentligste internationale aktørers håndtering af intrastatslige konflikter.
- Har forskningsbaseret viden om staters forskellige kendetegn og institutionelle struktur, og hvilken betydning dette har for konflikters udtryk.
- Har forskningsbaseret viden på højeste internationale niveau om moderne konflikters forskellige karakteristika, herunder folkeretlige definitioner og regulering.

Færdigheder:

- Kan anvende videnskabelige metoder og redskaber og forholde sig kritisk til udvalgte strategiske perspektiver på tidens krige og konflikter.
- Kan på baggrund af videnskabelig metoder vurdere staters værktøjer, herunder det militære instruments rolle i staten.
- Kan med baggrund i videnskabelige metoder identificere væsentlige karakteristika og dynamikker, der kan føre til samt vedligeholde konflikt i stater.
- Kan identificere og forholde sig kritisk til statslige og internationale tiltag i konflikter samt de anvendte strategiske værktøjer til bilæggelse og/eller løsning af konflikt, herunder det militære instruments muligheder og begrænsninger i konfliktløsning.
- Kan foretage en strategisk analyse af en given konflikt med henblik på at kunne fungere som militær rådgiver i sammenkædningen af det politiske og konfliktnære i konfliktløsningen.

Kompetencer:

- Kan deltage i og bidrage til strategiske overvejelser, herunder strategiudvikling og -formulering i relation til overvejelser om anvendelse af militære midler i løsning/bilæggelse af en given konflikt af intrastatslig karakter.
- Kan indgå i tværfaglige samarbejder og relatere og analysere militær strategiske problemstillinger i forhold til konfliktnære problemstillinger på statsniveau.

Indhold

Modulet er baseret på konfliktteori. Forebyggelse af konflikt og egentlig konfliktløsning bliver til som følge af overordnede politiske prioriteringer, der bliver påvirket af aktørernes interesser eller værdier. Rammerne for brugen af det militære instrument ses i kontekst af de politiske, folkeretlige, institutionelle, økonomiske og kulturelle rammer og retningslinjer.

Modulet giver den studerende en indsigt i de væsentligste internationale aktørers håndtering af intrastatslige og lokale konflikter. Den studerende vil desuden få indsigt i "staters" forskellige kendetegn og institutionelle struktur, og hvilken betydning dette har for konflikters udtryk. Endelig fokuseres der på moderne konflikters forskellige karakteristika.

Dette indhold vil være fokus for modulet og liver udmøntet i nedenstående fire undervisningselementer:

- Staten, og statens karakteristika i en globaliseret verdensorden, herunder staten og dens institutioner, stærk/svag- statsproblematik, nord-syd problematik og transnationale dynamikkens betydning for staten.
- Typer af intrastatslige konflikter og deres kendetegn, herunder transnationale, regionale, og lokale konflikter.
- Internationale aktørers rolle og håndtering af intrastatslige konflikter, herunder internationale aktørers handlemuligheder og instrumenter.
- Håndtering af intrastatslige konflikter - praktisk håndtering af forskellige konflikttyper og aktørers rolle.

Undervisnings- og studiemetoder

Undervisningen er tilrettelagt som blended learning med en vekselvirkning mellem teori og cases. Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med vægt på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle og arbejde tværfagligt med fagets centrale problemstillinger mundtligt og skriftligt, i dette modul med særligt fokus på e-learning. Herigennem vil den studerende blive i stand til at udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som online diskussioner, gruppearbejde, mundtlige oplæg, mindre opgaver, vejledt selvstudie, sparring fra underviser og medstuderende, samt casearbejde.

Tilstedeværelsesperioderne

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra undervisere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med underviseren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie og studiegrupperarbejde.

Selvstudieperioderne

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen over en længere periode vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker til hinanden og dermed forstå dem i en større sammenhæng.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden

Underviserens og de studerendes roller

Undervisningen stiller krav til, at såvel underviser som studerende er i stand til at veksle mellem forskellige roller. Underviserrollen spænder over lærerstyret undervisning, vejledning og understøttelse af de studerendes gruppediskussioner. Tilsvarende spænder den studerendes rolle over aktiv deltagelse i lærerstyret undervisning og selvstudie samt selvstændig tilrettelæggelse af gruppe- og casearbejde i forbindelse med de asynkrone læringsforløb og online diskussioner i selvstudieperioderne.

Krav til modulet

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom litteratur i et væsentligt omfang er på engelsk.

De studerende forventes herudover at have læst pensum, deltage aktivt i undervisningen, spille ind med og relatere deres egne empiriske erfaringer til det gennemgåede samt udarbejde skriftlige studieprodukter på baggrund af gruppearbejdet som udgangspunkt til mundtligt oplæg.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Skriftlig opgave.

Varighed: 2 dage.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Eksamenssprog: Dansk eller engelsk.

Censur: Ekstern.

Militære Operationer, Basic Modul **Basics of Military Joint & Combined Operations**

5 ECTS

Formål

Modulet har til formål at give den studerende en forskningsbaseret teoretisk viden og forståelse for "The art and science of joint and comprehensive warfighting at the military strategic and operational level of war" omfattende bl.a. civile-militære relationers indvirkning på militære operationer, militærstrategi og operativ kunst, krigsførelsens niveauer, operative koncepter og kapabiliteter samt militær innovation. Den studerende bliver dermed i stand til - på et videnskabeligt grundlag - at kunne vurdere behovet for, samt bidrage til udviklingen af fremtidens militære doktriner, teknologier og organisationer, samt indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde på operativt og militærstrategisk niveau.

Læringsmål

Efter gennemførelsen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Forståelse for den militærstrategiske kontekst og hvordan den er rammesættende for militære operationer.
- Forståelse for den historiske og nutidige conceptualisering af det militæroperative niveau og for dets funktion i den militære struktur.
- Viden om de karakteristika, der definerer operationer på det operative niveau.
- Indsigt i begrebet "operativ kunst" og i dets indvirken på udformningen af militære operationer.
- Forståelse for centrale historiske og nutidige koncepter og teorier for militære operationer i de forskellige domæner; land, maritim, luft, rum og cyber.
- Viden om principperne for anvendelse af de militæroperative kapaciteter og funktioner samt kunne redegøre for disses bidrag til den militæroperative kampagne i en "Combined/Joint" sammenhæng.
- Forståelse for militær innovationsteori, teori om effektbaseret operationstilgang samt grundlæggende kendskab til Center of Gravity-teori.
- Have forståelse for udvalgte teorier og modeller for sammenhænge/interaktion mellem samfund, forsvaret og krigsførelse.

Færdigheder

- Kan vurdere og vælge blandt centrale koncepter og teorier til at analysere og forklare grundelementerne i konkrete militære operationer.
- Kan vurdere og vælge blandt centrale teorier og modeller for interaktion mellem samfund, forsvaret og krigsførelse til at analysere og vurdere konkrete militære organisationer, deres udvikling og opgaveløsning.
- Kan perspektivere begreberne operativt niveau og operativ kunst i forhold til nutidige og fremtidige militære operationer.
- Kan analysere fordele og ulemper ved militære kommandostrukturer i konkrete militærhistoriske cases.

- Kan anvende tilegnet viden om den militærstrategiske kontekst til at forklare rammebetingelserne for militære operationer i historiske cases.
- Kan kritisk diskutere de mest grundlæggende koncepter og doktriner, der relaterer sig til det operative niveau, herunder "Operational Framework, Joint Approach, Joint Actions & Joint Functions.
- Kan perspektivere forskellige operationstyper i forhold til konkrete krige og konflikter.

Kompetencer

- Kan vurdere behovet for samt bidrage til udviklingen af fremtidens militære doktriner, teknologier og organisationer,
- Kan bidrage til og indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde på operativt og strategisk niveau, herunder bringe egen faglighed i spil i form af militærfaglig rådgivning af beslutningstagere på strategisk/politisk niveau,
- Selvstændigt kan tage ansvar for egen faglig udvikling samt kunne indgå i en professionel debat inden for modulets fagområde.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Individuel skriftlig.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Intern

Militære operationer, Advanced modul A
” Warfare at the Military-Strategic and Operational Level”

5 ECTS

Formål

Modulet har til formål at give den studerende viden om udviklingen af nylige, nutidige, og fremtidige militære operationer på theater-strategisk og operativt niveau, hvor der under anvendelse af teorier og koncepter fra IMO Basic modulet opnås færdigheder i at foretage casestudier af en række operative koncepter. Med et sådant afsæt i nyere operationskunst bibringes den studerende kompetencen til at kritisere, reflektere over og vurdere nye operationskoncepter, samt at vurdere behovet for, samt lede udviklingen af fremtidens militære doktriner, teknologier og organisationer.

Forudsætninger

Gennemført Militære Operationer, Modul basic, idet viden, færdigheder og kompetencer erhvervet her er nødvendige for gennemførelsen af Advanced A.

Læringsmål

Efter afslutningen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Indsigt i udvalgte vestlige operationskoncepter for joint og combined krigsførelse, fra 1980'erne og frem til i dag
- Forståelse for den historiske udvikling af operationskoncepter for militære operationer,
- Indsigt i de mest fremtrædende vestlige krige fra den kolde krigs afslutning og frem til i dag, hvor de udvalgte operationskoncepter har været forsøgt afprøvet
- Forståelse for udvalgte fremtidige udfordringer for vestlige militære operationer, som nutidige og fremtidige operationskoncepter skal forsøge at håndtere

Færdigheder

- Kan kritisere, reflektere over, vurdere og vælge blandt centrale teorier til at analysere civile-militære relationers betydning for planlægningen og gennemførelsen af konkrete militære operationer,
- Kan anvende generelle militærstrategiske koncepter for krigsførelse til at forklare anvendelsen af det militære magtinstrument i historiske cases,
- Kan anvende tilegnet viden om den militærstrategiske kontekst til at forklare rammebetingelserne for militære operationer i historiske cases,
- Kan vurdere og vælge blandt teorier om militær C2 til at analysere en konkret militær organisations kommandostruktur og dens gennemførelse af militære operationer i en konkret case
- Kan kritisk diskutere de mest grundlæggende koncepter, der relaterer sig til joint operations
- Kan kritisere, reflektere over, vurdere og vælge blandt centrale teorier og modeller til at analysere og forklare militær innovation eller mangel på samme
- Kan anvende viden om konkurrerende strategiske paradigmer til at kritisere, reflektere over, og vurdere forskellige teorier og koncepters forudsætninger og forklaringer

- På baggrund af ovennævnte færdigheder kan kritisere, reflektere over, og vurdere konkrete operationskoncepter

Kompetencer

- Kan kritisere, reflektere over og vurdere nye operationskoncepter
- Kan vurdere behovet for, samt bidrage til udviklingen af fremtidens militære doktriner, teknologier og organisationer
- Kan indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde på operativt og militærstrategisk niveau, herunder bringe sin faglighed i spil ved bidrag til militærfaglig rådgivning af beslutningstagere på strategisk/politisk niveau
- Selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling samt kunne indgå i en professionel debat inden for modulets fagområde

Prøvebestemmelser

Prøveform: Tre skriftlige opgaver udarbejdet delvist i grupper af fire mand og delvist selvstændigt.

Gruppedelen vægtes med 40 % og den selvstændige del med 60 %

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.

Militære operationer, Advanced modul B "Joint Planning Framework"

5 ECTS

Formål

Modulet har til formål at give den studerende en teoretisk viden om NATO's koncepter og doktriner for analyse af operative problemstillinger samt metodiske og analytiske færdigheder, der sætter den studerende i stand til at kunne bidrage til planlægning, gennemførelse og evaluering af værnssfælles militære operationer i fremtidige konflikter.

Forudsætninger

Gennemført Militære Operationer, Modul basic, med tilfredsstillende resultat.

Læringsmål

Efter afslutningen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Indsigt i militærteoretiske begreber som led i operative overvejelser samt vurdering og evaluering af komplekse operative problemer.
- Indsigt i ledelse og styring af værnssfælles operationer i en samtænkt ramme.
- Forståelse for teori og praksis i forhold til design af en værnssfælles operation.
- Forståelse for den metodiske tilgang for planlægning af værnssfælles operation.

Færdigheder

- Kan beskrive og skelne mellem flere forskningsbaserede metoder til at håndtere komplekse operative problemstillinger.
- Kan vurdere og vælge blandt de grundlæggende militærteoretiske begreber som led i operative overvejelser.
- Kan kvalificere anvendelsen af centrale elementer og begreber i relation til operativ planlægning samt den tilhørende opgaveløsning.
- Kan anvende en systemisk tilgang til analyse af det operative miljø.
- Kan diskutere de mest grundlæggende designteorier, samt sammenfatte og visualisere et operativt design.

Kompetencer

- Kan under komplekse og uforudsigelige forhold bidrage til planlægning, gennemførelse og evaluering af militære operationer i fremtidens konflikter.
- Kan indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde på operativt niveau, herunder bringe sin faglighed i spil i form af militærfaglig rådgivning af beslutningstagere på militær strategisk/politisk niveau.
- Selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling samt kunne indgå i en professionel debat inden for modulets fagområde.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Kombination af skriftlig synopsis og mundtlig eksamen omfattende hele modulets curriculum.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.
Censur: Ekstern.

**FLEX-modul,
(Overordnede rammeparametre)**

5/10/15 ECTS

Formål

FLEX-modulernes formål er at give den studerende mulighed for at fordybe sig såvel teoretisk som metodisk indenfor et specialiseret fagområde.

Forudsætninger

Optaget på Master i militære studier, bachelor/professionsbachelor, officersuddannelse på tilsvarende niveau eller anden tilsvarende uddannelse.

Læringsmål

Efter afslutningen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Har viden om og forståelse for de nyeste forskningsbaserede internationale teorier og tendenser indenfor et specifikt fagligt område.
- Har forståelse for de metodiske baggrunde for etablering af studier inden for det pågældende område.
- Har forståelse for og kan reflektere over udviklingen af et specifikt militærfagligt område i fagrelevante termer.

Færdigheder

- Kan beskrive konkrete problemstillinger i forbindelse med det specifikke fagområde.
- Kan analysere og vurdere hvilke teorier og metoder, der er mest tidssvarende og anvendelige til løsning af en given problemstilling inden for det specifikke fagområde.
- Kan præsentere og anvende centrale metodiske overvejelser i diskussionen af fagområdet.
- Kan ud fra et videnskabsteoretisk perspektiv forholde sig kritisk til og vurdere udviklingen af et specifikt militærfagligt område.
- Kan formidle viden om fagområdet til fagfæller og ikke-specialister.

Kompetencer:

- Kan selvstændigt opsøge viden inden for et specifikt fagligt område, samt reflektere over konkrete problemstillinger med henblik på at udvikle relevante sider af fagområdet.
- Kan selvstændigt iværksætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde med henblik på udvikling af relevante sider af et specifikt fagligt område.
- Kan identificere eget udviklingsbehov indenfor det specifikke fagområde.

Indhold

FLEX-modulernes indhold er som udgangspunkt tværfagligt og/eller højaktuelt i forhold til den forskning, der gennemføres indenfor Forsvarsakademiets og dets samarbejdspartneres forskningsområder.

Indholdet kan eksempelvis være bygget op om følgende struktur:

1. Introduktion til dominerende eller aktuelle analytiske tilgange indenfor et aktuelt fagområde.
2. Introduktion til anvendelse af analyser indenfor fagområdet.
3. Modeller til kortlægning af dynamik indenfor fagområdet og dets problemstillinger.
4. Applikation af analysemetoderne i militære praksisområder, eventuelt med et særligt fokus.
5. Scenariebaseret øvelse.

Undervisnings- og studiemetoder

Der arbejdes i en variation over kombinationer af seminar/ klasse-undervisning, netbaserede drøftelser, gruppearbejder og selvstudie.

Moduler kan udbydes på engelsk.

Modulerne kan være på 5, 10 eller 15 ECTS. Modulerne kan udbydes i samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Afspejler undervisnings- og studiemetoder. Fastsættes af den respektive modulansvarlige og meddeles i forbindelse med modulets start.

Alle deltagere modtager en argumenteret - skriftlig eller mundtlig - tilbagemelding på eksamen sammen med karakteren.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Eksamenssprog: Dansk/Engelsk.

Censur: Ekstern/intern.

Bemærkninger

FLEX-modulerne er primært et tilbud for de studerende på Master i militære studier.

Der kan derudover udbydes pladser på FLEX-modulerne til øvrige ansatte i Forsvaret.

På FLEX-moduler, der udbydes i samarbejde med civile uddannelsesinstitutioner, kan der optages civile, der ikke har tilknytning til Forsvaret. Den ansvarlige for FLEX-modulet sørger for, gennem kontakt til uddannelsesinstitutionen, at modulet slås op der.

Ledige pladser besættes efter ovenstående kriterier.

Der gennemføres, hvor muligt, studiesociale aktiviteter, fx internatophold (max. tre dage), sociale arrangementer og lignende.

Masterprojektmodul

15 ECTS

Formål

Formålet med udarbejdelse af masterprojektet er, at den studerende skal demonstrere viden, færdigheder og kompetencer opnået ved militære studier. Dette gøres ved selvstændigt at indkredse og afgrænse en problemstilling, der har relevans for og relation til praksis, at gennemføre en empirisk og teoretisk undersøgelse af denne, samt at foretage en selvstændig og kritisk reflekteret analyse og vurdering af såvel løsningsforslag som løsningsproces.

Masterprojektet skal demonstrere fagligt overblik og indsigt med hensyn til at kunne anvende videnskabelige metoder ved løsning af praktiske militærfaglige problemstillinger, som skal præsenteres i en sprogligt og indholdsmæssigt klart formuleret og disponeret form.

Endvidere skal modulet med afsæt i de militære og sikkerhedspolitiske forhold og dynamikker, som har præget de vigtigste væbnede konflikter og krige i det seneste tiår, give den studerende indsigt i de væsentligste krigsteoretiske spørgsmål og –tilgange.

Forudsætninger

Forudsætningen for tilmelding til masterprojektet er, at den studerende har bestået de første 45 ECTS af masteruddannelsen.

Læringsmål

Efter afslutningen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Har viden om og forståelse for en selvdefineret, afgrænset problemstilling gennem anvendelse af teorier og metoder, der er baseret på højeste internationale forskning indenfor det militærfaglige område.
- Har viden om og kan redegøre for relevante teorier, metoder og sagsforhold i tilknytning til emneområdet og den valgte problemstilling.
- Kan identificere og reflektere over det videnskabelige grundlag for masterprojektets emne, herunder demonstrere en kritisk forståelse for det metodologiske grundlag.
- Have en generel viden om de seneste par årtiers krige og konflikter med vægt på dansk forsvars indsættelser, herunder om ny teknologi, organisation og doktrin.
- Have en generel viden om de vigtigste former for krigsteori (grundlæggende forskningsspørgsmål, vigtigste "skoler" og de mest fremtrædende teoretikere).

Færdigheder

- Kan behandle, analysere og vurdere en større kompleks militærrelevant problemstilling entydigt og overbevisende.
- Kan begrunde, vælge og anvende et relevant teoretisk perspektiv, metoder og analytiske redskaber samt behandle empiri og opstille modeller eller løsningsforslag til den valgte problemstilling i masterprojektet.

- Kan formidle forskningsresultaterne til fagfæller og diskutere de militærfaglige problemstillinger og afledte løsningsforslag.
- Under anvendelse af krigsteori kunne vurdere militære, akademiske, journalistiske og politiske kilder til viden om det seneste årtis krige og væbnede konflikter med såvel militært operativt som strategisk og ledelsesmæssigt sigte.
- Med brug af krigsteoretiske begreber og teorier kunne analysere og formidle den strategiske tænkning og de operative metoder i nutidens krige og væbnede konflikter.

Kompetencer

- Kan indenfor masterprojektets emneområde anvende og udvikle løsningsmodeller til komplekse problemstillinger med nytteværdi for professionelt virke.
- Kan igangsætte og gennemføre et professionelt og fagligt samarbejde af militærfaglig karakter indenfor masterprojektets tematiske ramme.
- Kan tage ansvar for egen faglighed og kan selvstændigt identificere og strukturere behov for tilegnelse af faglig viden og specialisering i relation til det valgte emneområde i masterprojektet.
- Selvstændigt eller i et tværfagligt samarbejde med andre at kunne foretage større analysearbejder af militære problemstillinger og kritisk-reflekteret anvende krigsteorier i dette arbejde.

Projektets omfang og formkrav

Masterprojektet udarbejdes individuelt og skrives på dansk, norsk, svensk eller engelsk. Projektet skal forsynes med et abstract af ½ - 1 sides omfang. Abstractet udfærdiges på engelsk.

Masterprojektet udgør 15 ECTS point og skal have et omfang af 40 – 45 sider. En normalside er defineret under pkt. 5.8.

Indhold

Modulet omfatter:

- Et forberedende krigsteoretisk forløb på 3 ECTS, hvor den konstituerende krigsteori udbydes som obligatorisk redskab. Dette gennemføres i starten af uddannelsen, således den studerende kan forholde sig krigsteoretisk til de enkelte moduler i resten af uddannelsen, og kan tænke læringen fra modulerne ind i rammen af et afsluttende masterprojekt. Modulet afsluttes med en øvelsesopgave, der lærer den studerende at opstille og behandle en større skriftelig opgave under anvendelse af eller flere krigsteoretisk perspektiver. Øvelsesopgaven bedømmes uden censur. Der gives karakter efter 7-trinsskalaen. Karakteren tæller ikke med på det endelige eksamensbevis.
- Udarbejdelse af selvvalgt masterprojekt, hvor den studerende på et forskningsbaseret grundlag skal formulere, undersøge og analysere en problemstilling af militærfaglig karakter samt reflektere over mulige løsninger. Projektet skrives på baggrund af de obligatoriske og selvvalgte moduler og skal relateres til et eller flere af de gennemgåede fagområder.
- Undervisning i og arbejde med videnskabsteori og metodelære, der skaber grundlag for projektskrivningen i form af seminarier mv.
- Vejledning inden for projektets problemfelt.

Undervisnings- og studiemetoder

Modulet gennemføres primært som selvstudium, der skal give den studerende mulighed for at fordybe sig i det valgte problemfelt og projektskrivningen. Projektskrivningen vil blive understøttet af undervisningen på masterprojektmodulet, hvor der opnås yderligere kompetencer i metode og videnskabsteori. Studiemetoderne i mastermodulet vil veksle mellem orienteringer og forelæsninger, herunder oplæg til opgaver og debatter i grupper samt selvstændigt skriftligt arbejde.

Den studerende bliver tildelt en vejleder med ekspertise inden for det valgte problemfelt. Vejledningsomfanget er 10-15 timer.

Prøvebestemmelser

Prøveform: Mundtlig eksamination med udgangspunkt i masterprojektet.

Varighed af mundtlig eksamination: 30 minutter inkl. votering.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.